

סקר מנויי רשת אקדמיה ישראל | 2025

נתונים

ארגון **בשער** מוביל פעילות של האקדמיה למען החברה בישראל במגוון ערוצים וכלים. אחד מהכלים הוא רשת Academia-IL המהווה כבר שנים רבות במה פתוחה להחלפת דעות בין חברות וחברי הקהילה האקדמית באשר הם. הרשת, שהוקמה ע"י פרופ' דוד לוי פאור, מנוהלת בשנים האחרונות באמצעות "בשער" ופעולתה מוסדרת **בכללים ברורים ושקופים**. במאגר המידע של הרשת רשומים 6,782 מנויים אליהם מופצות הודעות במייל, אך המערכת אינה יכולה להצביע על השיעור מתוכם שאכן קוראים את ההודעות, או על מי שהמיילים מופנים אוטומטית ל-SPAM.

ועדת ההיגוי של הרשת יזמה את הסקר על מנת לבחון את הקשר של המנויים לקהילה האקדמית, את שביעות הרצון מהרשת, את דפוסי השימוש בה, את מידת הרלבנטיות שלה, וכן לזהות את האופן שבו הרשת משרתת את מטרותיה כמרחב לשיח אקדמי חוצה מוסדות ותחומים, כיצד נתפס הקשר שלה ל"בשער" ואילו שיפורים אפשריים ניתן ליישם למיטובה.

הסקר היה אנונימי והשתתפו בו 518 מנויים/ות.

הסקר כלל 5 חלקים:

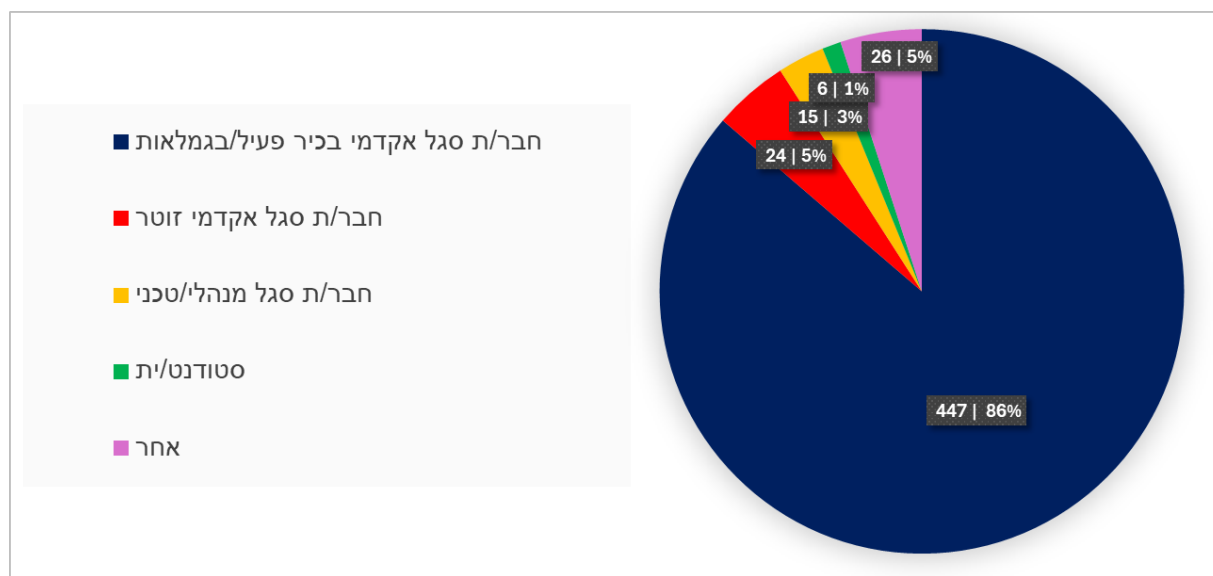
1. הקשר לקהילה האקדמית
2. דפוסי שימוש ברשת
3. השיח ברשת
4. מטרת הרשת והצעות לשיפור
5. הבנת הקשר בין "בשער" לרשת

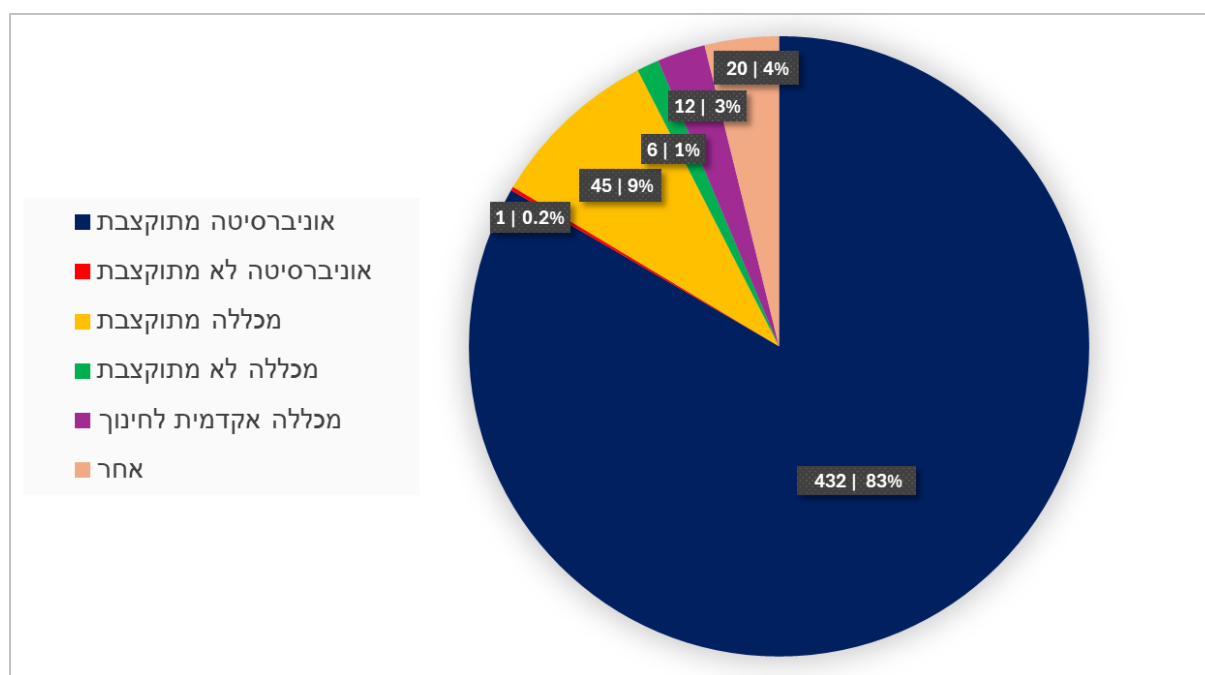
1. הקשר לקהילה האקדמית - זהות מנויי הרשת והקשר לקהילה האקדמית

נתונים:

פרופיל המנויים.ות:

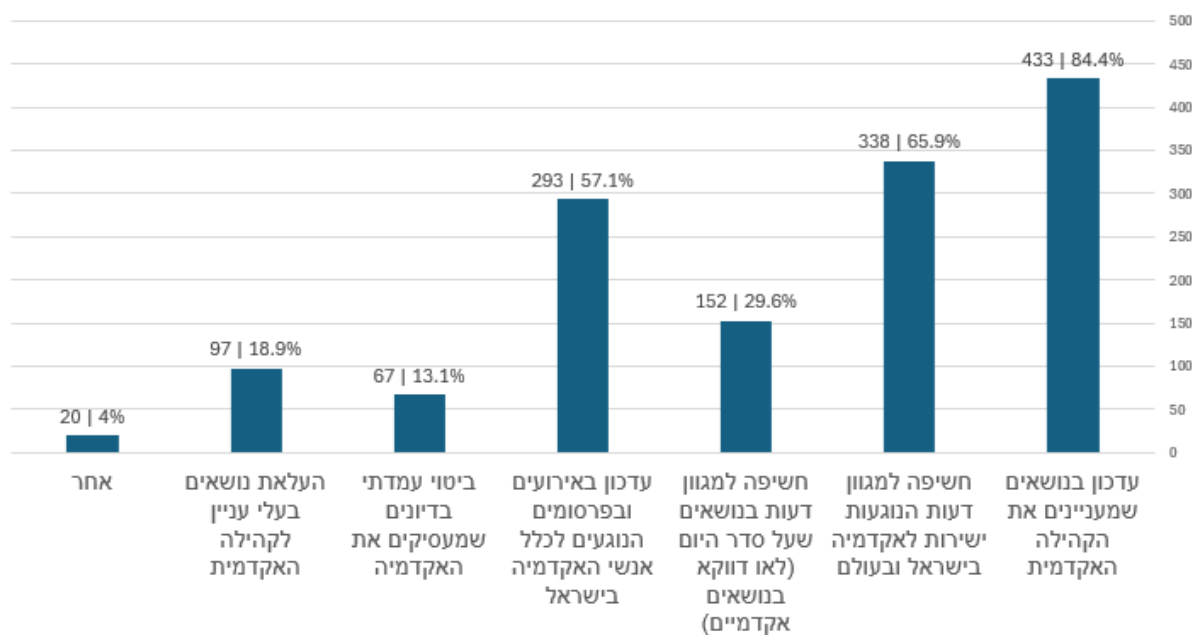
שיוך מוסדי:

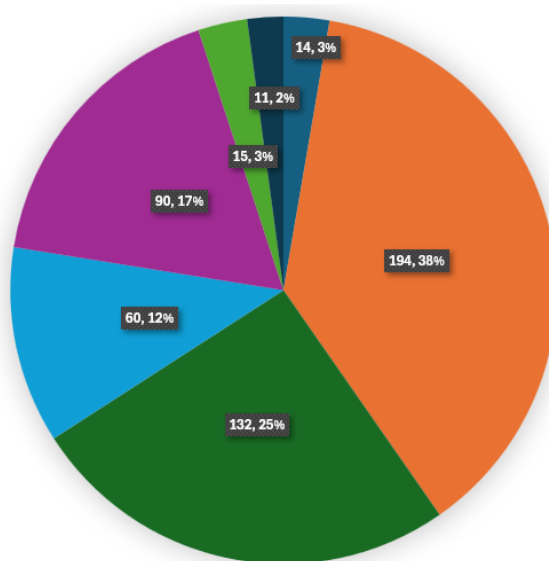
2. דפוסי שימוש ברשת

1. מה הסיבות העיקריות להיותך מנוי/ה ברשת? השיבו: 513 (מתוך 518)

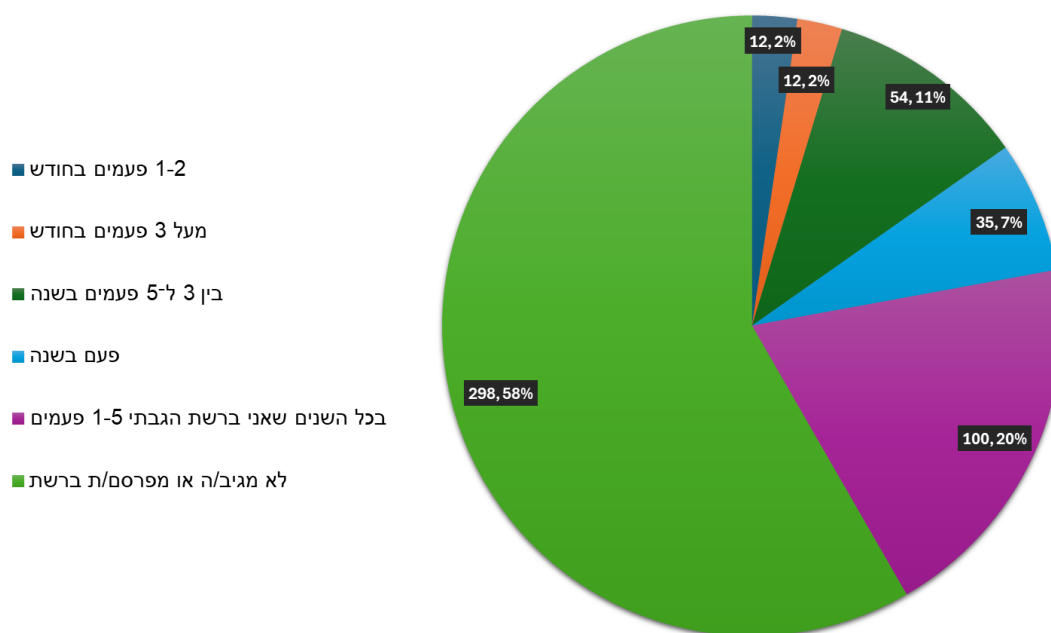
2. התייחסותי להודעות שמגיעות אלי למייל? השיבו: 516 (מתוך 518)

- מוחק/ת או מסמן/ת את ההודעות כ-SPAM בלי לקרוא
- מפרפף/ת על הכותרות או הפתיח כדי לראות אם משהו מעניין אותי
- מחליט/ה אם לקרוא לפי הנושא או שם הכותב/ת
- פותח/ת הודעות אך לא תמיד קורא/ת אותן במלואן
- קורא/ת את רוב התכנים שמעניינים אותי
- קורא/ת לעיתים נדירות
- אחר

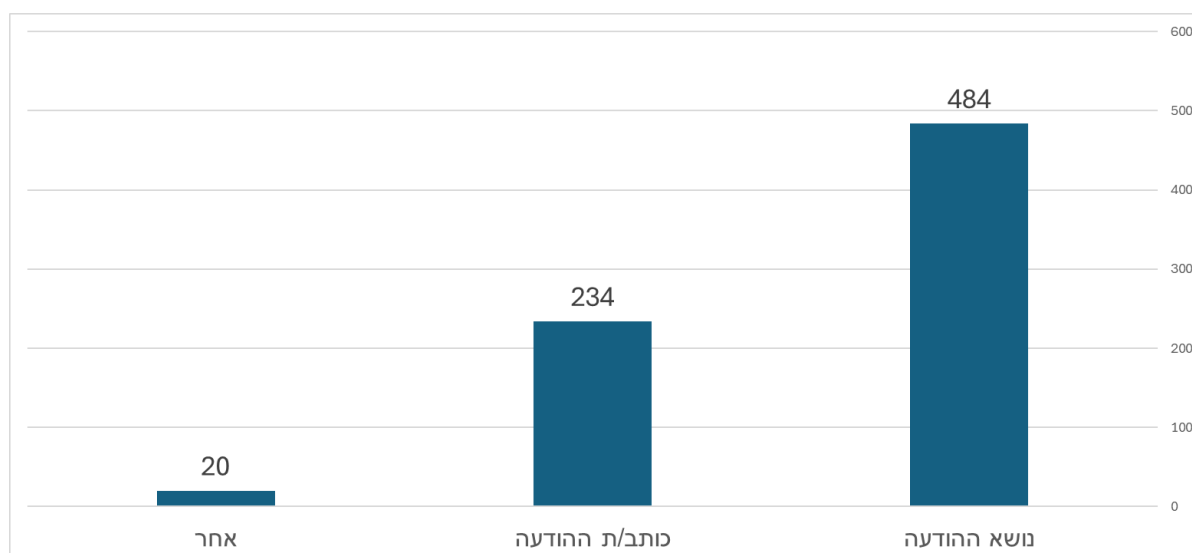

3. כמה פעמים בממוצע הינך מגיב/ה לתוכן ברשת או שולח/ת תוכן לפרסום ברשת? השיבו: 510
(מתוך 518)

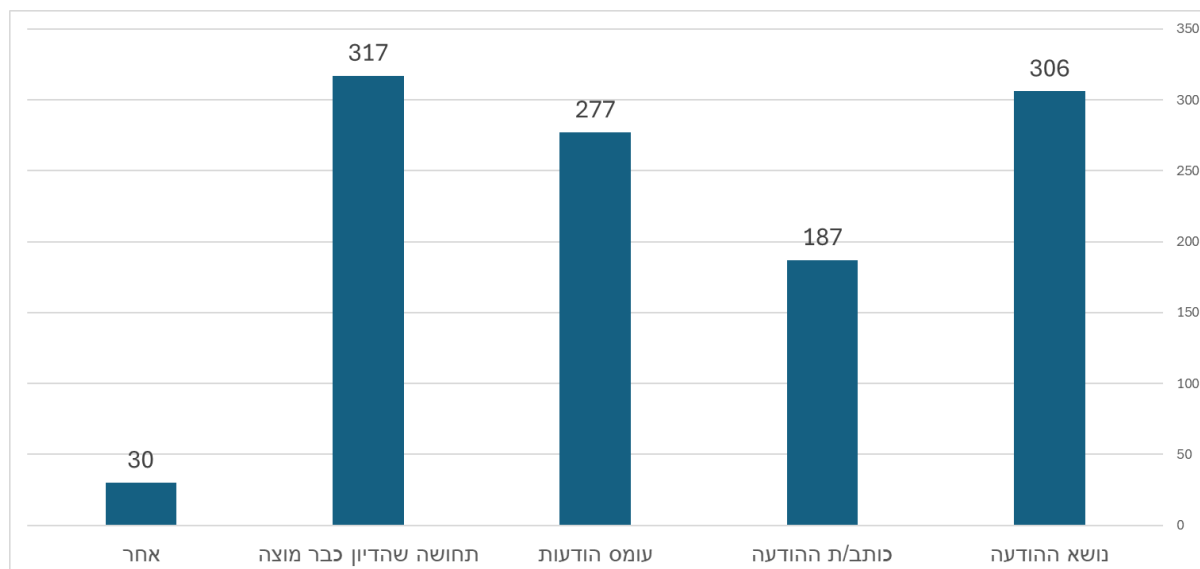

4. מה יגרום לך לקרוא הודעה מהרשת שהתקבלה במייל שלך? (ניתן לבחור מספר אפשרויות) השיבו: 509
(מתוך 518)

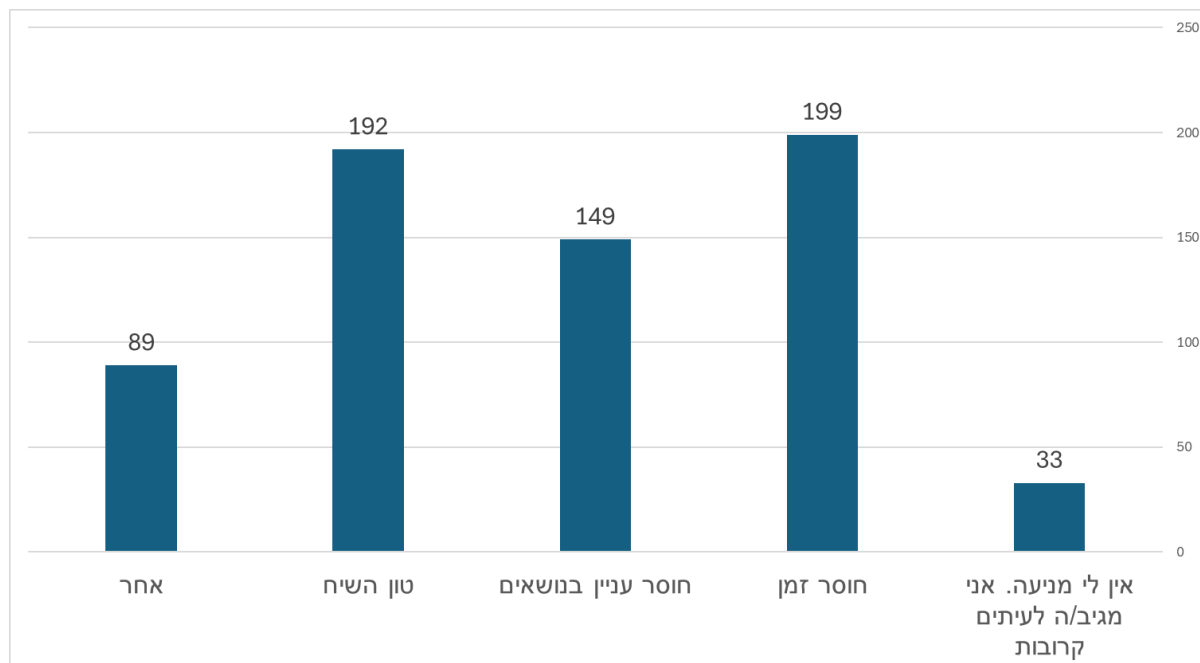

5. מה ימנע ממך לקרוא הודעה מהרשת שהתקבלה במייל שלך? (ניתן לבחור מספר אפשרויות) השיבו: 510 (מתוך 518)

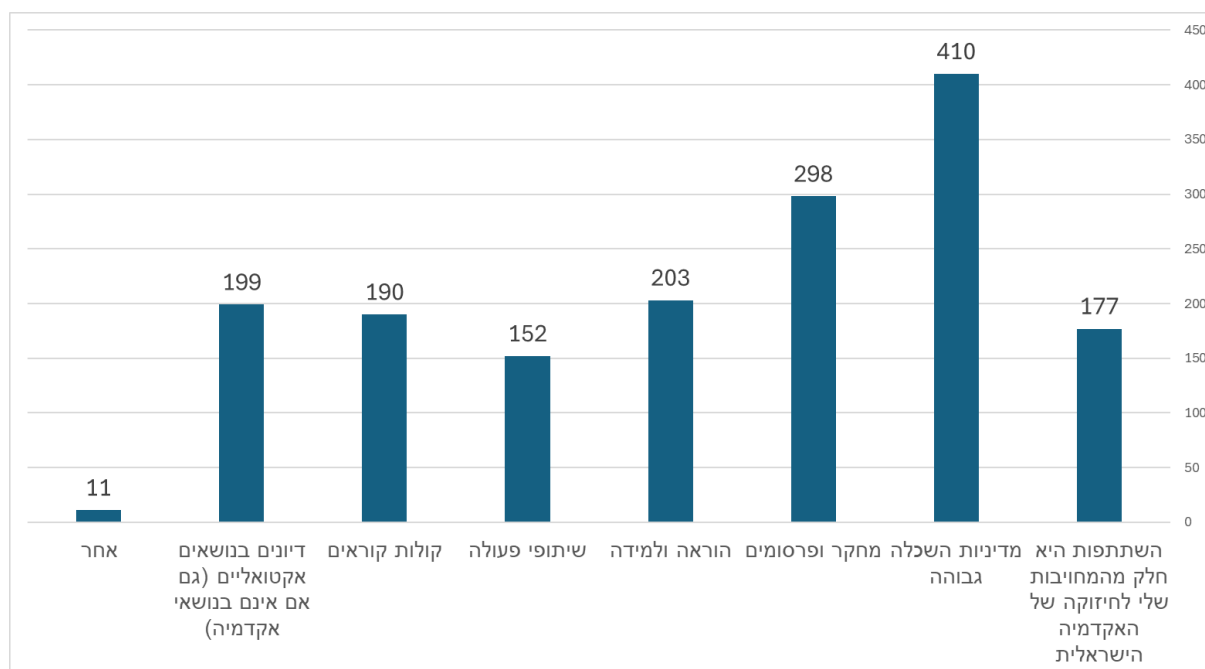
6. מה מונע ממך לעקוב/להשתתף ביותר דיונים ברשת? (ניתן לבחור מספר אפשרויות) השיבו: 487 (מתוך 518)

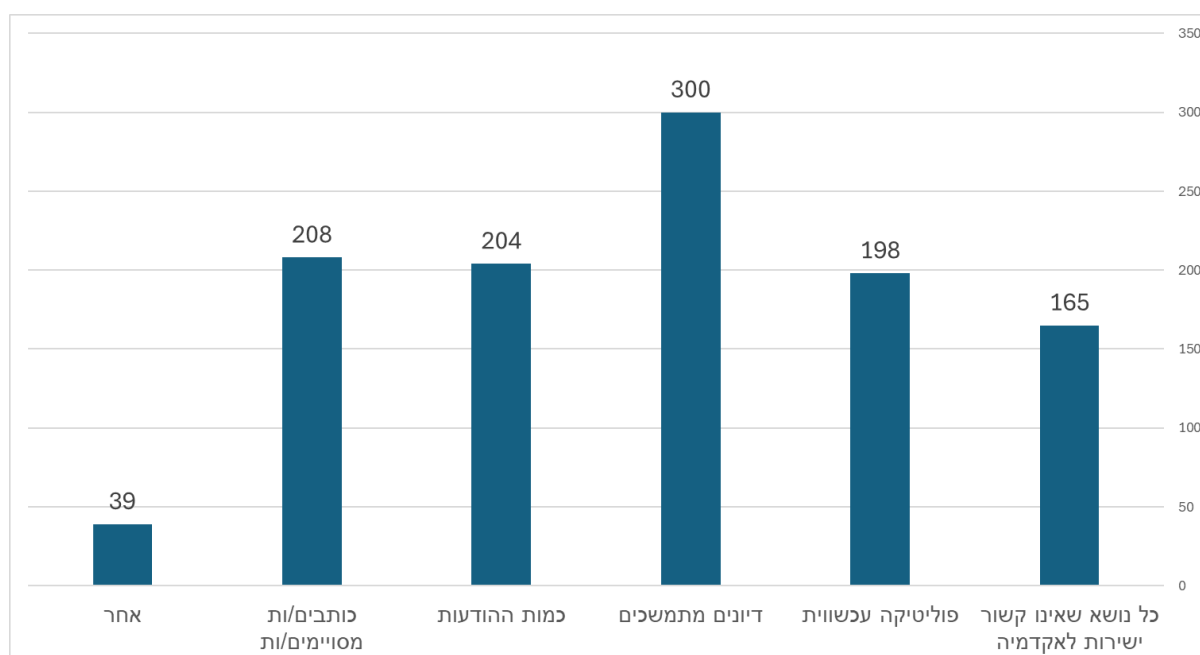

3. השיח ברשת

7. מהם הנושאים או תחומי העניין שמעניינים אותך ברשת? (ניתן לבחור מספר אפשרויות) השיבו: 505 (מתוך 518)

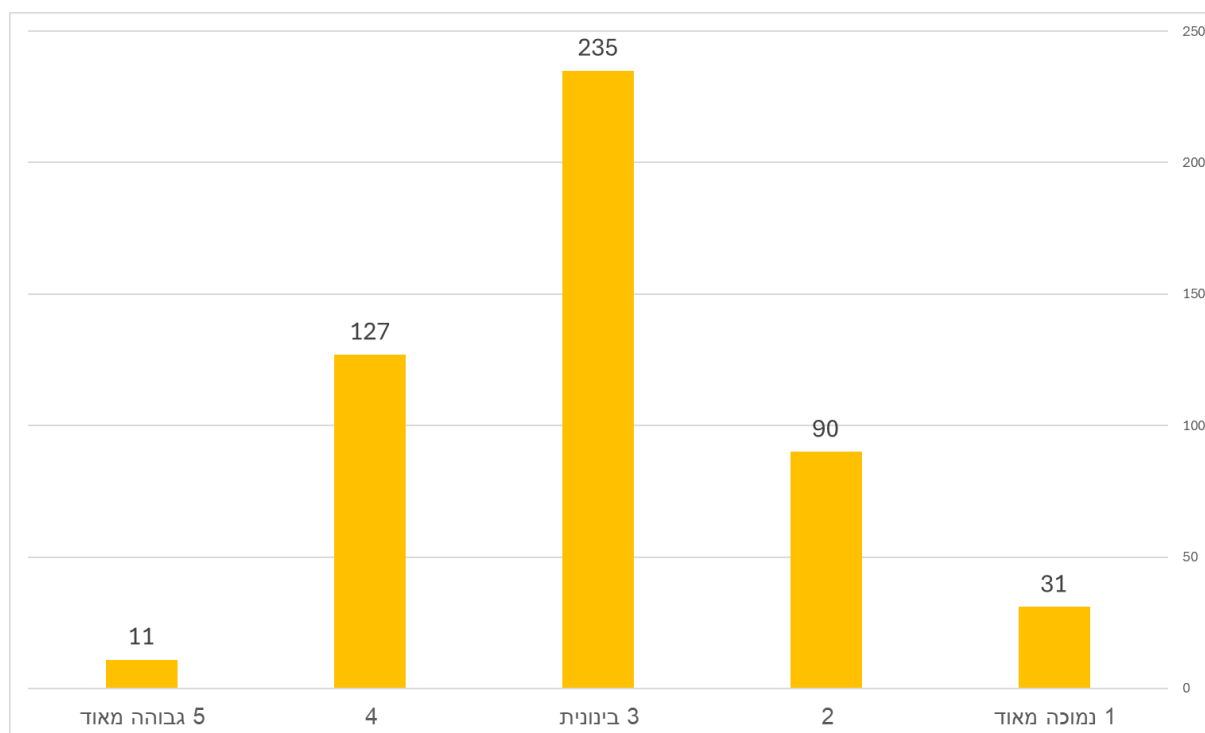

8. מהם הדברים שמטרידים אותך ברשת? (ניתן לבחור מספר אפשרויות) השיבו: 488 (מתוך 518)

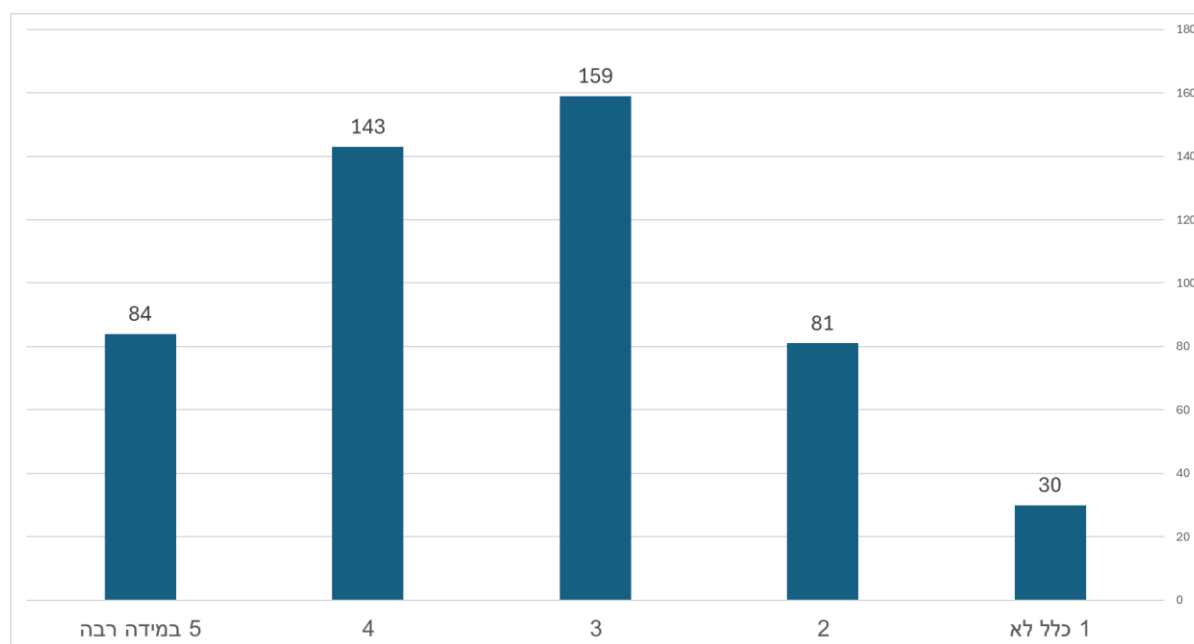

9. איך היית מגדירה את איכות רוב הדיונים ברשת? השיבו: 494 (מתוך 518)

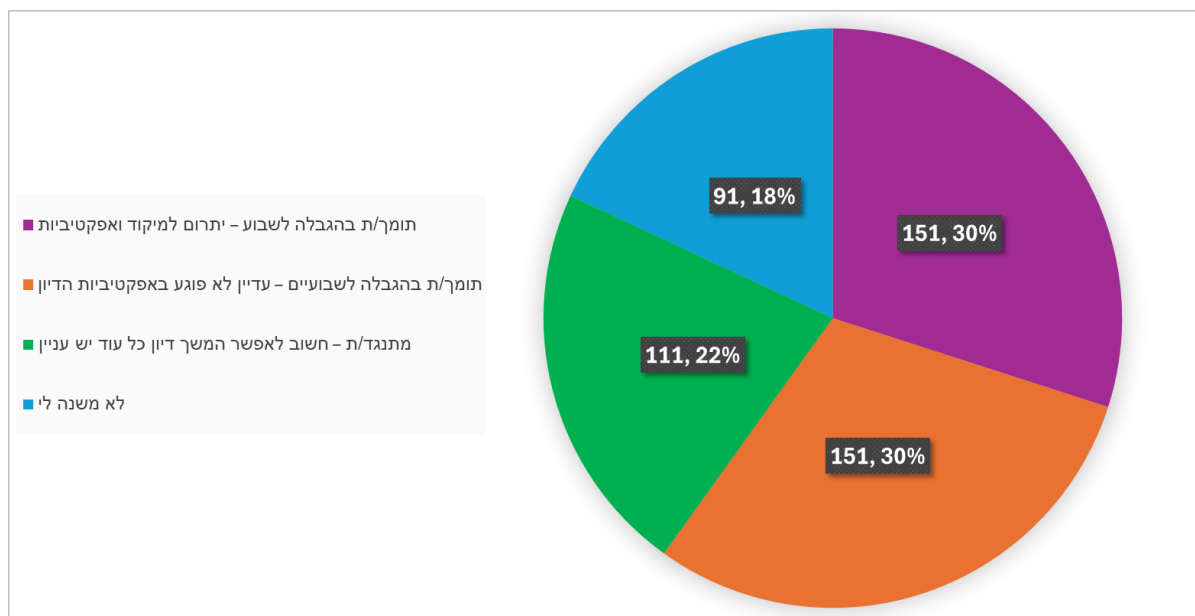

10. באיזו מידה רוב הדיונים ברשת נגועים בהקשרים פוליטיים שאינם רלוונטיים לאקדמיה? השיבו: 497 (מתוך 518)

11. מה דעתך על הגבלת משך הדיונים המתפרסמים ברשת? השיבו: 505 (מתוך 518)

4. מטרות הרשת והצעות לשיפור (שאלות פתוחות)

מתוך 518 שמילאו את הסקר, 223 השיבו לשאלת מטרות הרשת (43% מהמשיבים):

נתונים:

מטרות הרשת לפי ניתוח מילות מפתח מתשובות הסקר

1. דיונים והבעת דעות בנושאי אקדמיה (מופיע בכ-52% מהתשובות)

הרשת נתפסת כבמה לדיונים אקדמיים פתוחים, אך חלק מהמשיבים ציינו שהשיח לעיתים סוטה מהנושא.

דוגמאות:

- "מטרת הרשת היא להעלות מידע, סוגיות ונושאי דיון הקשורים לאקדמיה".
- "העלאת סוגיות אקדמיות שגרתיות או אקטואליות ודיון מעמיק בהן".
- "דיון בנושאים רלוונטים לאקדמיה"
- "דיון ותקשורות בין אנשי אקדמיה על עניינים היום הקשורים באקדמיה"

2. שיתוף ידע, מידע אקדמי ושיתופי פעולה (מופיע בכ־40% מהתשובות)

רבים רואים ברשת כלי להפצת ידע אקדמי, לשיתופי פעולה, לעדכונים מקצועיים ומידע על מחקר, קולות קוראים וכנסים.

דוגמאות:

- "המטרה היא להוות מקור לידיעות בנושאים שרלוונטיים לקהילה האקדמית כולה - מאבקים מקצועיים, מחקר, הוראה וכד'".
- "מטרת הרשת בעיני היא יצירת מרחב אפשרויות לשיתופי פעולה אקדמיים".
- "עדכון בנושאים אקדמיים ואחרים, שיתוף פעולה של אנשי האקדמיה".
- "הפצת מידע עם אפשרות דיון בהתפתחויות שמשפיעות על הקהילה האקדמית"
- "עדכון בנושאים אקדמיים, חשיפה לרעיונות בלתי שגרתיים ויוזמות לשיתופי פעולה"
- "שיתוף בידע הנוגע ישירות להוראה ומחקר באקדמיה, חידושים, דילמות, וכיוצ'ב"

3. יצירת קהילה וקשרים מקצועיים (מופיע בכ־28% מהתשובות)

משיבים רבים הדגישו את תפקיד הרשת כגורם מחבר בין אנשי אקדמיה ממוסדות ותחומים שונים.

דוגמאות:

- "רשת ארצית של החוקרים והמרצים באקדמיה, מעין קהילה מקצועית של אנשים ש'חיים' באותו עולם וחברים באותה קבוצה. לעניין זה עצם קיומה של הרשת חשוב, בלי קשר לדיונים ולאיוותם".
- "קיום קהילה אקדמית פועלת ובת השפעה, עם אפשרות תקשורת בין חברה"
- "מטרת הרשת ליצור קהילה אקדמית מעבר למוסד/התחום הבודד, ע"י שיח בין אנשים ממוסדות/תחומים מגוונים".
- "מטרת הרשת לחבר בין חברי סגל במוסדות שונים, לאפשר החלפת דעות, מידע על המעשה אקדמית ופוליטית בארץ וחשיפת אפשרויות לשיתוף פעולה"
- "חיזוק האקדמיה כקהילה, תקשורת מאד חשובה בין המוסדות. הייתי שמח לצרף עוד עמיתים רבים".
- "לחבר בין חוקר יחיד לבין קהילה בנושאים שקשורים ישירות לשדות המחקר שלו".
- "קשר בין אנשי אקדמיה"

4. השפעה על מדיניות השכלה הגבוהה (מופיע בכ-10% מהתשובות)

יש משיבים הרואים ברשת כלי ליצירת השפעה על מקבלי החלטות וקובעי מדיניות בתחום ההשכלה הגבוהה.

דוגמאות:

- "רשת אקדמית תורמת ליצירת קהילה מקצועית, דיון ושיח, קידום שיתוף פעולה והשפעה על מקבלי החלטות, קובעי מדיניות, ודעת הקהל. באמצעות הרשת, חבריה יכולים להשמיע את קולם, להציג עמדות מבוססות, ולתרום לעיצוב עתיד האקדמיה בישראל. הרשת מהווה במה לדיון בנושאים חשובים שונים, כגון: רפורמות בהשכלה הגבוהה, מימון מחקר, שוויון הזדמנויות, אתיקה אקדמית, ועוד. דיונים אלו יכולים להוביל להעלאת מודעות לבעיות, גיבוש עמדות, וקידום שינויים ומדיניות."
- "עדכונים מדיניות בהשכלה הגבוהה, שמירה על חופש האקדמי."
- "קיום קהילה אקדמית פועלת ובת השפעה"
- "לתת במה לדיונים בנושאי אקדמיה ולהגן על החופש האקדמי"
- "...קידום מטרות שרלוונטיות באופן ישיר יחסית לקהילה האקדמית"

5. ביקורת על הרשת (מופיע בכ-25% מהתשובות)

חלק מהמשיבים התלוננו שהרשת אינה ממלאת את מטרותיה וכן שהיא נגועה בפוליטיקה.

דוגמאות:

- "המטרה היא דיון בענייני אקדמיה. הרשת כיום אינה משרתת מטרה זו (בהיותה מוקדשת, במידה ניכרת לפחות, לתעמולה פוליטית), ואף מזיקה לה.."
- "כיום הרשת לא משרתת את מטרותיה. כיום זו בעיקר במה לכתיבת מניפסטים פוליטיים וזה מיותר לגמרי בעיני."
- "כיום יש יותר מדי פרלמנט פוליטי של אקדמאים שמתבטאים בדיוק כמו כל פרלמנט פוליטי של לא-אקדמאי. מדוע פסיקאי/כימאי חושב שיש לו כאקדמאי מה לומר בנושאים של דפוסי ממשל או מזרחנות?"
- "מטרת הרשת לקדם את ענייני המחקר והאקדמיה. כיום - השתלטות עוינת של חברי סגל קיצוניים פוליטית, פעילים מאד בדיונים, שהפכו את הרשת לבמה לויכוחים פוליטיים, ויכוחים ודעות אלו גורמים לרבים מאיתנו לא להיות שותפים פעילים ברשת (כפי שעלה בשיחות עם לא מעט קולגות!), ובכך גורמים להפיכתה בשנים האחרונות לבלתי רלוונטית.."

הצעות לשיפור הרשת לפי ניתוח מילות מפתח מתשובות הסקר

נושאים מרכזיים שעלו בהצעות לשיפור

1. הגבלת שיח פוליטי וסינונו – הצעה שכיחה

- "להפסיק באופן ברור וחד משמעי כל דיון שנוטה לפוליטיקה"
- "די לסוגיות הנוגעות לפוליטיקה באינטלה שהאקדמיה מחויבת להן"
- "הגבלת הדיונים הפוליטיים לזמן קצוב."
- "פחות פוליטיקה ודיון יותר מנומס ופחות מתנשא ויהיר"
- "ראוי לסנן נושאים פוליטיים - ברור לי שיש קשר בין פוליטיקה לאקדמיה- אך מזמן נחצו כאן הגבולות"

2. הגבלת היקף ההשתתפות

- "להגביל את מספר השורות ומספר ההודעות לכל כותב/ת - יש אנשים שחופרים בלי סוף"
- "יש נטייה של קבוצה קטנה של אנשים לכתוב הרבה הודעות. אולי כדאי להגביל את מספר ההודעות המקסימלי שמשתמשים יכולים לפרסם בחודש/בשנה"
- "כיום יש כותבים שמטרילים את הרשת במספר רב של הודעות אשר פחות או יותר חוזרות על אותם טיעונים. אפשר להקציב מספר הודעות מוגבל לכל כותב/ת. אולי, לא יותר משתי הודעות בחודש לכותב/ת."
- "הגבלה משמעותית יותר על מספר כותבים המציפים את הרשת"
- "להגביל כל מגיבה לכך וכך תגובות בחודש, כדי למנוע השתלטות."

3. הגבלת אורך ההודעות

- "הגבלת אורך המכתבים. חברי הרשת צריכים לדעת איך להציג עמדה מבלי להציף את המשתתפים בשטפון של מלים."
- "אולי כדאי להגביל את אורך התגובות, ולמקד את הדיון."
- "הגבלת גודש המלל האינסופי, הבא לעתים מתוך סערת נפש כנה שיסודה אמונה שלמה בצדקת הכותב/ת, ולעתים זו מסה ארוכה מסודרת ומנומקת בקור מקפיא... שני הסוגים אינם מתאימים למסגרת זו ומונעים את התמקדות הקוראים בדין, שאין דעת רובם פנויה לכך, בדברים; הקפדה על שיח מכבד, ומניעת העלאה דברי עלבון וגסות רוח."

4. הגבלת משך הדיונים

- "לעיתים הכותבים מתייחסים לנושאים שהועלו לפני זמן רב כך שאין רצף בין הדיונים. מוצע לקבץ את התגובות לפרק זמן תחום ומוגדר."
- "להגביל את משך הדיון; לא לאפשר לאנשים להעלות את אותם נושאים שוב ושוב (גם אם הכותרת משתנה, אם התוכן זהה), במיוחד אם מדובר בגישה כללית ולא עניין נקודתי"
- "הייתי שמחה אם דיונים יוגבלו באופן יותר קשוח מפרק זמן של שבוע"

5. הקפדה על זיהוי מלא של הכותבים

- "לדרוש שמי שכותב יזדהה לא רק בשמו אלא עם הפרטים: תחום, דרגה, ושיוך אקדמי"
- "לחייב כותבים להזדהות בצורה מלאה: מוסד, מחלקה, דרגה \ תפקיד"
- להקפיד! שכול המפרסם 'יחתום' בשמו ובשייכות האקדמית שלו (מוסד, מחלקה, תפקיד). הדבר אינו מתבצע כמעט בכלל כעת. נראה שיש מספר כותבים המפרסמים רבות ברשת אך השייכות האקדמית שלם רופפת. אפשר לחוש בכך ברמת כתיבתם ומהתגובות המתקבלות מהמגיבים שזה תחום עיסוקם האקדמי"

6. שיפור מבנה הדיונים ואופן ארגון המידע

- "לאפשר Digest יותר אפקטיבי. כיום גם אם בוחרים באופציית Digest, יכולות להגיע 10 הודעות נפרדות בכל יום. הייתי שמח אם כל ההודעות שהתקבלו במשך יממה יגיעו ביחד"
- "אולי להגדיר בנושא האם מדובר בדיון בנושא מדיניות או קו"ק לכנס"
- "להגדיר שהדיונים צריכים להוביל לתכלית/מטרה ברורה ויישומית. את נושאי הדיון ינהלו מנהלי האתר. תהיה כותרת - הגדרה של נושא הדיון ומה הוא מבקש להשיג (מה המטרה/לשם מה הוא עולה לדיון), ותאריך סיום הדיון (דד ליין למסקנות). תערך הפרדה בין פלטפורמות בהם הדיון מתבצע (אתר מרכזי לעומת קבוצות משנה-שאליהן יכנסו רק מי שמעוניין להמשיך ולהתפלמס באותו נושא מדובר). מנהלי האתר יפרסמו מסקנות אופרטיביות, יישומיות או המלצות הדיון שנערך. כרגע - הדוברים מייצרים סודה. טוחנים הרבה מים, ממלאים הרבה אויר וסותמים לי את הפיד."
- "יצירת קישור נפרד שמאפשר לעקוב אחרי תגובות לנושאים במקום מיילים נפרדים של כל מגיב."
- "אם שולחים קול קורא שזה הפרסום הכי חשוב בעיניי- הוא נעלם בבלייל ההודעות. צריך אתר שבו ישמרו הקולות הקוראים עד שיפוגו תוקף. ליזום ולפרסם נושאים החשובים כרגע לאקדמיה ואז להזמין תגובות על הנושא הזה. שייבחר מראש."
- "דואר אלקטרוני לקיום דיונים בעידן ה-AI זה הדבר הכי מיושן שיש"
- "עדיף לדעתי לסגור את רשימת הדיוור הזו ולהחליף אותה בקבוצה סגורה בפייסבוק" אני חושב שזה פורמט הרבה יותר מתאים מכמה סיבות. למשל, יש היסטוריה שניתן

להגיע אליה בדפדוף או בחיפוש, אפשר לקרוא רק את הפוסט המקורי או עם תגובות, יש אבחנה בין תגובות לפוסט ותגובות לתגובות, וכו'. אני מודע לכך שזו פלטפורמה מסחרית, אבל לדעתי אימייל איבד את המקום שלו בדיונים כמו אלה שמתקיימים ברשת, פשוט מדיום לא מספיק טוב.

7. יוזמות חדשות ותכנים מקצועיים

- "להגביר תכנים מקצועיים - הוראתיים"
- "אפשר לבקש מחוקרים.ות מדיסציפלינות שונות לספר על עבודותיהם.הן או על עתיד ההשכלה הגבוהה"
- "במה להצגת הישגים אקדמיים יוצאי דופן בכל התחומים - מדי פעם, נניח דו-שבועי."
- "אני מציע לפתוח פורום משותף לממשלה ולאקדמאים. פורום שבו נציגי ממשל יוכלו להתייעץ עם אקדמאים בשאלות חשובות שעל סדר היום של המדינה, ולקבל תשובות ממומחים בתחום. זו תהיה תרומה משמעותית של האקדמיה לחברה."
- "לדעתי צריך לעשות 'אוברול' משמעותי. אולי ליצור קבוצות עניין SIGS - כמו בארגונים אקדמיים אחרים?"

5. הבנת הקשר בין ארגון "בשער" לרשת

מתוך 518 שמילאו את הסקר, 495 השיבו לשאלה (96% מהמשיבים): **איך היית מגדירה את הקשר שלך עם ארגון "בשער"?**

נתונים:

